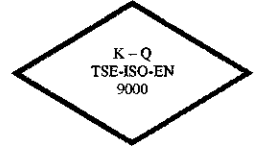

7/14077

6K.153

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Türkiye İş Kurumu İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı: B.13.1.TİK.0.73.00.08.610/19339

25./06/2010

Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Akif PAKSOY'a (7/14077 Esas No'lu) ait yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız cevabı ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

Ek: Yazı (2 Sayfa)

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET AKİF PAKSOY'A AİT
714077 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) bağlı ülke genelinde oda sayısı 365 ve 07.05.2010 tarihi itibarıyla kayıtlı üye sayısı ise toplam 1.317.349'dur. Birliğe bağlı işletmelerin istihdam yoğunluğu konusunda herhangi bir veri bulunmamaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) veri tabanına kayıtlı işletme sayısı 323.029'dur. Bu işletmelerden KOBİ beyannamesi dolduran 199.000 işletme içerisinde üç kişi veya daha az kişi istihdam eden toplam işletme sayısı ise 127.377'dir.

Ayrıca, Türkiye İş Kurumu verilerine göre 1-5 kişi çalıştıran işyeri sayısı 135.771 iken; 1-10 kişi çalıştıran işyeri sayısı 168.658'dir.

Ülkemizde işgücü piyasası ve istihdama yönelik sorunlar, genel olarak iki başlık altında toplanabilir. Bunlardan birincisi, "**yapısal sorunlar**" dediğimiz sorunlardır. Buna göre, "demografik geçiş süreci"ni yaşayan ülkemizde nüfus sürekli artmaktadır ve toplam nüfusun büyük çoğunluğunu gençler oluşturmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 15 Haziran 2010 tarihinde yayımladığı 2010 yılı Mart Dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırması Sonuçlarına göre, geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kurumsal olmayan nüfus 806 bin, 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus 861 bin kişi artmıştır. Nüfusun büyük kısmını çalışabilir çağıdaki gençler oluşturmakta olup, Türkiye işgücü piyasasına her yıl yüzbinlerce gencimiz eklenmektedir. Bu durum, işgücü piyasasına dahil olan genç nüfus oranında iş istihdam yaratılamadıkça yapısal işsizliği tetiklemektedir.

İkinci olarak, "**ekonomik geçiş süreci**"nden kaynaklanan sorunlar vardır. Sanayileşme sürecini tam olarak yakalayamadan tarım toplumundan hızla bilgi toplumuna geçen ülkemizde, bu geçişin getirdiği tarımsal çözülme ve kırdan kente göç olguları, yapısal sorunlarla birlikte kendini göstermektedir. TÜİK verilerine göre, Mart 2010 döneminde istihdam edilenlerin % 23,9'u tarım, % 19,8'i sanayi, % 5,8'i inşaat, % 50,5'i ise hizmetler sektöründedir.

Son dönemde bu sorunlara, dünya ekonomilerinin yakınlaşmasıyla doğru orantılı olarak kendini gösteren ve tek tek ülke ekonomilerini artık daha fazla ve yakından etkileyen "**küresel sorunlar**" eklenmiştir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında küresel düzeyde üretim anlayışının değişmesi; ulaşımın, bilgi akışının, finansman, yatırım ve hizmet hareketliliğinin muazzam hızlanması; ülkeler ve bölgeler arası ekonomik, siyasal ve kültürel yakınlaşmanın ve bağlılığın artması genel çerçevede ülkelerin ekonomik işleyişini, çok daha özelde ise istihdamın yapısını ve işgücü piyasasını ciddi oranda etkilemektedir. Artık dünyanın herhangi bir noktasında yaşanan sorunun o noktayla sınırlı kalmadığı; küresel ekonomik sistemin bütün parçalarının yaşanan sorunlardan şu veya bu şekilde ve oranda etkilendiği bir aşamaya gelinmiştir. İşsizlik de artık, diğer tüm sorunlar gibi, hemen bütün dünya ekonomilerinin ortak sorunlarından biri durumundadır. Son ekonomik kriz, bu durumun en açık göstergelerinden biri olmuştur.

Son kriz öncesi Türkiye siyasal ve ekonomik açıdan istikrarlı bir görünüm arz etmektedir. 2001 yılından itibaren yakalanan büyüme eğilimi işgücü piyasasına da olumlu yansımıştır. 2000-2008 yılları arasında, 2001 krizinin etkisiyle bir süre yükselme eğiliminde olan işsizlik oranı, yakalanan istikrar sayesinde 2004 yılından itibaren azalmaya başlamıştır.

2006 ve 2007 yıllarında bu oran uzun yıllar sonra yeniden tek haneli rakamlara indirilebilmiş, yüzde 9,9 seviyesine çekilmiştir.

Ancak bütün bunlara rağmen, küresel ekonomik krizden ülkemiz işgücü piyasası da etkilenmiştir. TÜİK verilerine göre, 2008 yılı ortalarına kadar istikrarlı ve güçlü ekonomik zemin sayesinde direngen tutumunu sürdüren işsizlik oranı, 2008'in son çeyreğinden itibaren küresel krizin derinleşmesiyle yükselmeye başlamıştır. OECD verilerine göre, küresel ekonomik krizin etkili olduğu 2008 ve 2009 yıllarında dünya genelinde işsizlik oranları artmış, bu oran OECD ülkelerinden ABD'de yüzde 60,3; İspanya'da 57,8; İzlanda'da yüzde 140; İrlanda'da yüzde 70'lere kadar varmıştır. OECD toplamına bakıldığında, ortalama artış oranı yüzde 36,6'dır. Ülkemizde işsizlik oranının ağır küresel kriz şartlarına rağmen, pek çok ülkeye kıyasla oldukça düşük seviyelerde ve OECD ortalamasına yakın noktalarda tutulması, kriz yönetiminin, ortaya konan tutumun ve alınan tedbirlerin bir başarısı olarak görülmelidir.

Toparlamak gerekirse, ülkemizde işsizlik olgusunu açıklarken "yapısal-sanal" ya da benzeri sınıflandırmalar yetersiz kalmaktadır. İşsizlik, bütün sosyo-ekonomik sorunlar gibi "makro" çerçevede ele alınabilecek ve ancak bütün boyutları hesap edilerek tarif edilebilecek bir olgudur. Bu olgunun, ülkenin nüfus, eğitim ve kültür alt yapısına dayalı "yapısal" ayağı; sektörel gelişim, yatırım ve üretim ağına dayalı "ekonomik" ayağı; diğer ülke ekonomileri ve küresel ekonomik sistem karşısındaki konumuna dayalı "küresel" ayağı, ilk elde göze çarpan boyutlarıdır. Her bir boyutun da kendi içinde özel alt başlıkları olduğu düşünülürse, işsizlik sorununun ve bu sorunu ortadan kaldırmak için ortaya konabilecek çözüm önerilerinin kapsamı ve etkisi konusunda daha sağlıklı bir noktaya gelinebilir.